

CHUYỆN BÊN ROME

Ngô Bá Hải

Hồi Ký Du Lịch Hè 2006 - Viết để mến tặng các bạn Phó Nhóm tôi mới quen

(Ban Biên Tập ghi chú: Tất cả hình trong bài do Ngô Bá Hải chụp)

Từ phòng lái tiếng người phi công trống vang lên trong máy bao cho hành khách biết máy bay đang tiến vào không phận của Rome và chuẩn bị hạ cánh. Chiếc Boeing 777 của British Airways từ cao độ 38,000 ft đang từ từ xuống thấp. Nhìn ra ngoài cửa sổ, dưới chân tôi vẫn là một màu xanh thẳm của biển, nhưng xa và cao ngang tầm mắt, tôi đã thấy giải đất liền. Máy bay đến gần hơn, xuống thấp hơn, tôi đã nhìn rõ những đợt sóng nhỏ nhủ từ vùng biển màu xanh đang tiếp nối chạy vào bờ. Đó là giải ven duyên của bờ biển miền Tây nước Ý trên biển Địa Trung Hải. Đất liền càng lúc càng dâng cao thêm, và tôi đã thấy những đồng ruộng, nhà cửa san sát cả hàng trăm cái, có chỗ trông như có cả ngàn cái, cấu trúc gọn ghẽ thành từng ô, giới hạn bởi những con đường thẳng tắp, dài hun hút. Tôi đã bắt đầu

thấy các xe cộ ngược xuôi trên đường, trên các trục xa lộ, vừa lúc đó, máy bay hơi nghiêng cánh một chút, có lẽ người phi công đang chỉnh lại đường bay để hạ cánh. Rome mở rộng ra dưới chân tôi, thành phố quá to, quá rộng, đẹp quá, dày kín cả khung cửa sổ. Những lớp cánh nhỏ cản gió ở cuối cánh máy bay giăng ra dưới góc cạnh nghiêng nghiêng 45 độ và tôi nhìn thấy gió bị cản lại thoát ra dưới lớp cánh cản gió. Phi đạo đang vùn vụt hiện ra và lui lại phía sau tôi. Tôi nghe thấy tiếng bánh xe của máy bay chạm đất. An toàn.

Từ phi trường chính Fumicino của Rome, tôi được người con rể mượn được chiếc xe của nơi làm việc đưa tôi vào thành phố. Cảm tưởng đầu tiên của tôi thật vui và xúc động. Vui vì sắp được gặp lại vợ (nhà tôi đã sang với con gái cả tháng trước), con gái và hai cháu ngoại 4, 5 tuổi. Xúc động là thấy tôi may mắn được đặt chân lên Rome, nơi mà một thời xa xưa trong nhiều thập kỷ trước và sau niên lịch Công Nguyên đã từng làm bá chủ hết châu Âu. Cả một vùng các quốc gia phía Bắc Phi Châu, kể cả Ai Cập, rồi Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha, Pháp, Anh, Đức, Áo, rồi Nga, Hy Lạp, Thổ Nhĩ Kỳ ... đều nằm dưới gót giày chinh chiến của Đế Quốc La Mã. Đường vào thành phố Rome khá đẹp, nhà cửa hai bên đại lộ với những kiến trúc cổ La Mã rất cầu kỳ, đẹp mắt. Những hàng cây thông cao bằng nhau, thẳng tắp, cây nào cũng chỉ có một cái thân vươn cao tới phía trên rồi mới tỏa ra hai ba nhánh lớn như những cánh tay đang nâng đỡ những chùm lá thông xanh rì, cắt xén gọn gàng rất đẹp. Xe cộ trên đường cũng chạy bên tay phải như ở Mỹ. Có một điều tôi để ý thấy nhiều xe hơi bên Rome rất nhỏ, trông khá ngộ nghĩnh đến độ... kỳ cục! Sau này, có dịp nhìn những chiếc xe này đậu bên lề đường tôi thấy bề dài chắc chỉ chừng 6 feet; và bề ngang chừng 4 feet. Trong xe chỉ có 2 ghế ngồi. Hiệu xe là Focus và Smart, nhưng thấy xe chẳng smart chút nào! Người Ý dùng rất



Spanish Steps

những xe gắn máy mà họ gọi là motorino.

Rome, tiếng Việt gọi là La Mã, là thủ đô của nước Ý. Giòng sông thơ mộng Flume Tevere, đã được ống kính Hollywood thu hình trong cuốn phim gần đây After the Sunset, lượn khúc ngang qua thủ đô Rome. Địa điểm chúng tôi được các con đưa đi thăm đầu tiên là St. Peter's Basilica (Đền Thánh Phao Lô) và Tòa Thánh Vatican.



Vatican

Khuôn viên Đền Thánh Phao Lô khá lớn bao theo hình của 2 nửa vòng cung với những cột trụ ba bốn người giang tay ôm mới hết. Mỗi cột trụ cao cả năm sáu chục feet, trạm trở theo kiến trúc La Mã rất đẹp. Ngay giữa khuôn viên là một cây tháp cao nhọn với hai bồn phun nước đặt cân đối hai bên tháp. Tòa nhà lớn nằm chính giữa cuối hai nửa vòng cung là Đền Thánh Phao Lô. Đức Giáo Hoàng Benedict XVI thường đứng trên thềm trước Đền Thánh Phao Lô để tiếp đón các quan khách, đại diện các giáo xứ và ban phép lành cho giáo dân cùng tất cả những ai có mặt trong khuôn viên lúc đó. Chúng tôi đến viếng thăm Đền Thánh Phao Lô và được thấy Đức Giáo Hoàng trong khoảng xa chừng 10m, khi Ngài đứng trên chiếc xe hơi mui trần đi vòng quanh công trường chào mừng giáo dân và du khách giữa tiếng hoan hô vang dậy cả công trường. Hàng trăm, hàng ngàn chiếc

máy ảnh của đám đông có thể nói đến cả chục ngàn người, giơ cao lên, bấm lia lịa, đèn flash chớp loang loáng khắp nơi. Một cảnh tượng đáng nhớ.

Bước vào trong Đền Thánh Phao Lô, chúng tôi thấy không khí mát dịu, trái với cái nắng nóng ngoài trời ở công trường. Trong Đền, dưới sân lát đá hoa cương đen trắng; trên tường, các hình ảnh tượng Thánh, các Thiên Thần đều bằng nhiều loại

đá quý. Trong Đền là cả một thế giới tôn nghiêm, một vũ trụ riêng của nước Thiên Đàng. Có cả hàng ngàn người đang ở trong Đền mà ta vẫn cảm thấy có sự trang trọng, tôn nghiêm. Mọi người di chuyển rất thong thả, khoan thai. Có những đoàn du lịch cả mười lăm, hai chục người mà tiếng của người hướng dẫn viên cũng chỉ nhỏ vừa đủ cho đoàn nghe, không ồn ào, phiền phức đến những người ở quanh. Máy hình với flash cứ loang loáng, tới tấp, liên tục. Gần như hầu hết những du khách ai cũng cầm theo một

chiếc máy ảnh digital và chụp không ngừng. Chúng tôi lần lượt đến thăm từng bàn thờ các thánh. Tượng các thánh đều bằng đá hoa cương trắng muốt, nét điêu khắc quá hoàn mỹ rõ nét và rất truyền cảm. Tượng chính trong Đền là tượng St. Peter (thánh Phao Lô), người cầm chiếc chìa khoá mở cửa Thiên Đàng. Đặc biệt riêng tượng Thánh Phao Lô được đúc bằng đồng đen. Gần như những ai vào Đền dù là tín đồ Công giáo hay du khách đều đến viếng tượng và đặt tay lên một bàn chân của Thánh Phao Lô để tỏ lòng tôn kính và như thầm xin sau này được bước vào cửa của nước Trời, khiến vài ngón chân của tượng Thánh bị mòn vẹt đi theo lượng số cả triệu triệu người đến viếng thăm và sờ chân Thánh. Tên của Thánh Phao Lô được khắc trên tường là vị Giám Mục đầu tiên của đạo Công Giáo. Tên của Đức Giáo Hoàng John Paul II vừa tạ thế cũng đã được ghi khắc trên bức tường long trọng này. Bàn thờ chính diện vẫn



Pope Benedict XVI

là bàn thờ Chúa. Rất uy nghi và từ bàn thờ ta có thể cảm nhận như có một uy lực, một sự giao cảm đang truyền xuống tâm hồn người hiện diện.. Vì đi chung với gia đình lại có thêm 2 cháu nhỏ, chúng tôi không thể đi được hết mọi nơi trong Đền. Thật ra, muốn đi được hết mọi nơi trong Đền, viếng thăm được đủ các bàn thờ Thánh, nơi mộ chi của phần lớn các vị Giáo Hoàng... ta phải cần có nhiều thì giờ thêm nữa. Có khi phải mất cả ngày, hay hai ngày mới hết. Đó là chưa kể đến khi sang thăm viếng Viện Bảo Tàng của Tòa Thánh Vatican và Sistine Chapel. Chúng tôi đã đến Sistine Chapel nhưng vì có hai cháu bé nên không xem được tỉ mỉ, cận kề các bức họa, các di phẩm của đạo Công Giáo. Phải nói, có lẽ muốn viếng thăm hết nơi đây cũng phải mất trọn ngày. Tóm lại, chúng tôi rất mừng và cho là có ơn phúc được đến viếng thăm Đền Thánh Phao Lô và Sistine Chapel, nơi được coi là cái nôi của Thiên Chúa Giáo, mà mọi người Công Giáo trên thế giới đều ước ao có một lần



Vatican Swiss Guards

trong đời được điếm phúc đến thăm.

Chiều hôm đó, chúng tôi được hai con đưa đi ăn tại một nhà hàng ngon. Ở Ý mọi người thường ăn Pasta và Pizza. Pizza mà chúng ta ăn ở Mỹ là một cái joke (chuyện khôi hài) so với Pizza Ý. Có cả hàng chục loại Pizza với các vị, nhân khác nhau. Pizza nướng chín, vừa lấy từ trong lò ra, nóng hổi, ăn rồi uống thêm

một ngụm bia lạnh thì tuyệt vời! Món thịt bò steak ở Ý nhập cảng từ Argentina ăn rất mềm và ngon. Nhưng ăn uống ở bên Ý quá đắt đỏ nhất là khi đem so ra với tiền đô la Mỹ. Bánh ngọt của Ý cũng rất ngon, và cà-rem (ice cream) của họ thì khỏi chê. Đi ngoài trời nắng nóng, bạn thấy một tiệm kem, ghé vào giải khát, bạn sẽ sung sướng vì kem ở Ý không bao giờ làm bạn thất vọng! Cứ một hay hai dãy phố bạn lại thấy có một tiệm cà-phê, mà họ viết theo tiếng Ý lúc thì café, cafee, lúc thì caffee. Vào tiệm bạn có thể gọi café expresso hay café latté. Đứng uống tại quầy thì 1 Euro 1 tách nhỏ, nếu ngồi xuống bàn để uống và thưởng thức mùi vị café thì 3 Euros một tách. Hôm đầu tiên chúng tôi không biết (không có các con đi chung), vào tiệm gọi café và ăn thêm mỗi người một miếng bánh ngọt, lúc đứng lên bị tính trên một chục Euros. Tôi tưởng cũng chỉ 4, 5 đồng! Họ tính cả chỗ ngồi. Choáng váng cả mặt mày! Sau bài học đó thì nhớ mãi! Chưa hết, có một hôm chúng tôi ở nhà làm

babysitters trông hai cháu cho hai con đi dự một đám cưới. Đến chiều, ông bà đưa hai cháu đi bộ ra một nhà hàng gần nhà để ăn tối. Sau khi chọn xong món ăn trên thực đơn, người hầu bàn đến, tôi order đồ ăn cho chúng tôi và hai cháu, đồng thời bảo họ mang nước lạnh ra. Họ mang ra 1 chai nước và 1 đĩa có cất sẵn mấy lát bánh mì. Chúng tôi không ăn bánh mì, nhưng có xẻ thử một lát và thấy cũng nên để lại trong đĩa. Ăn uống xong, chúng tôi bị tính tiền bánh mì 3 euros một đầu người, vị chi là 12 euros cho 2 ông bà và 2 cháu. Chai nước lạnh tính 4 Euros, đó là chưa kể tiền đồ ăn đấy! Đau quá! Về nhà chúng tôi kể lại cho các con nghe thì được giải thích là ở Ý họ tính tiền bánh mì riêng. Nếu không ăn thì mới không phải trả tiền! Các bạn có ai sang Ý thì nhớ nhé!

Hồi còn ở Sài Gòn, khoảng đầu thập kỷ 60 tôi được xem phim Roman Holiday do hai tài tử thượng thặng của màn ảnh thời bấy giờ là Gregory Peck và Audrey Hepburn đóng vai chính. Cặp uyên ương trẻ đẹp này đã đưa nhau qua bao nhiêu đường phố chính với các thắng cảnh hoặc di tích của La Mã cổ xưa trên một chiếc Vespa Ý, và họ đã đến thăm Fontaina de Trevi (Trevi Fountain) và Piazza di Spagna (The Spanish steps) khu này có cả trăm bức thềm để những cặp yêu nhau đến ngồi đây tỏ tình hay xây mộng đẹp tương lai. Vì thế, hai nơi này cũng nằm trong chương trình thăm viếng của

chúng tôi. Bây giờ tôi già hơn tuổi “cúp bình thiếc” (theo tên gọi của Bách và Julia Mai đây), được may mắn đến những nơi này thật là điều thích thú lắm. Trevi Fountain là một hồ phun nước với các pho tượng ngư nhân, ngư mã, và đứng bên trên là hai Vệ Nữ và chính giữa là Thủy Vương. Du khách lúc nào cũng tấp nập, đông vô kể. Đông nhất là lúc trời chạng vạng về chiều, khi phố xá bắt đầu lên đèn thì những ngọn đèn cả ngàn nến (watt) đặt quanh hồ bật lên, sáng rực hồ nước và những vòi suối nước phun lên trong ánh màu đủ sắc, thật rực rỡ, thật đẹp mắt, rất ấn tượng. Quanh đây, tiếng nhạc của cây đàn kéo accordion của một ‘du khách cái bang’ nổi lên với bài Histoire d’un amour, Three coins in the fountain thật truyền cảm, ngây ngất lòng người. Đôi ba khách qua đường thương mến tài nghệ hay cảm thương mệnh số của người du khách, khom người cúi xuống bỏ vào trong lòng chiếc mũ để ngựa một vài đồng như phần dãi ngộ.

Đến Rome du khách ai nấy đều náo nức đến xem Colosseum. Colosseum, theo sách sử, được xây cất từ năm 59 B.C. trước niên lịch Công Nguyên và được coi là một trong những kiến trúc cổ xưa đẹp nhất trên thế giới. Tôi đã đến Colosseum, thấy tận mắt và rất trầm trồ bái phục sự kiến trúc đấu giác trường này mà qua bao nhiêu cuộc đau biến tang diên trong nhiều thế kỷ vẫn còn tồn tại. Có một vài nơi người ta đã phải niền

sắt để giữ chặt mấy bức tường cho đứng thẳng vì đã có những vết nứt rạn và sụp lở. Đi một vòng phía ngoài quanh Colosseum tôi nhận thấy có những lỗ chi chít thẳng hàng lồi trên mặt tường. Hỏi ra mới được giải thích là xưa kia mặt ngoài của Colosseum được gắn bằng những phiến đá hoa cương, sau này chính phủ Ý cho tháo gỡ những phiến hoa cương này về để xây các dinh thự. Tôi để ý thêm về những đền đài hoặc các kiến trúc cổ La Mã khác ở ngay trong Rome đều thấy phía ngoài tường



Fontana Di Trevi



Colliseum

đều bị bóc hết những phiến hoa cương gắn trên tường lúc mới xây. Bây giờ chỉ còn trơ có những bức tường đá và chi chít lỗ trống. Bên trong Colosseum là những thềm gạch xây theo từng tầng cấp khác nhau để các vua quan, triều thần La Mã cùng dân chúng ngồi xem trận đấu. Chính giữa là một sân tròn trong với các cửa cong rộng bằng sắt để người và thú ra sân. Với một cảm giác sững sờ, tôi nhắm mắt lại trong giây khắc để nhớ lại trong đầu hình ảnh đấu giác trường Colosseum trong phim Gladiator của hãng MGM mà tôi đã được xem trước đây. Tôi hình dung lại được cả một đấu trường dày kín các triều thần và dân chúng La Mã đang hò hét trước cuộc đấu sinh tử giữa những tên nô lệ hay mãnh thú. Và tôi đang dự kiến trận đấu đó. Du khách đến Colosseum nhiều vô kể, lũ lượt hàng đoàn, và cùng rất nhiều những người đi riêng từng tốp nhỏ dăm bảy người hoặc một gia đình. Du khách với máy ảnh trong tay, bấm lia lịa, flash lóe chớp liên tục. Tôi tưởng tượng nếu có các PN của nhóm chúng ta ở đây thì chắc các bạn bấm máy ảnh đến mỏi tay... không chán. Đứng ở bất cứ đâu, trước sau, trong ngoài Colosseum ta cũng đều nhìn thấy những góc cạnh độc đáo nếu không thì cũng rất đẹp để thu vào ống kính. Tôi chỉ có một máy hình du lịch loại bỏ túi, ấy vậy mà cũng chụp hoài hoài, chụp đến hết cả “pin”, hết cả “memory” luôn! Khi đến chỗ khác gặp cảnh đẹp

mà không chụp được, tiếc hùi hụi! Đến đây, tôi phải xin mượn hai câu thơ của An Miên để vịnh lại tâm trạng của tôi lúc đó. (Mong Nhà cái HTK và các Bạn PN cho phép nhe):

*Tình Yêu nhiệt ảnh,
hồn thi sĩ,
Lãng mạn, yêu đời,
say thế gian.*

Cũng gần với Colosseum là Forum. Đến Rome, ai nấy cũng đều muốn được đến thăm khu Spanish Steps (Piazza di Spagna), và Trevi Fountain, nhưng nếu không đến

Colosseum và Forum là cả một thiếu sót tai hại. Forum xưa kia vừa là khu thương mại buôn bán của dân chúng, bao quanh bởi những dinh thự và đền đài của triều đình La Mã. Khu Forum rộng đến cả chục mẫu đất, các dinh thự, các kiến trúc của La Mã cổ xưa nay đã đổ nát cả rồi!



Forum



Forum

Chỉ còn trơ lại một Khải Hoàn Môn, một vài bức tượng và các trụ cột nhà đứng chơ vơ như oan thân cùng tuế nguyệt! Nhưng ở đây, với con mắt đẹp của các nhiếp ảnh gia, với tài sắp xếp bố cục cho khung hình, tôi tin chắc các bạn PN của chúng ta sẽ thu lại được nhiều hình ảnh vô cùng độc đáo, nghệ thuật. Thời gian tôi ở Rome, tôi thấy người ta vẫn còn đang cày, đào bới, quét lau cho hết đất cát dính trên những cổ vật nằm chìm hoặc vùi sâu dưới đất bởi những thay đổi của các lớp đất đá trên mặt địa cầu. Nơi này tôi cũng chụp rất nhiều hình cho đến hết memory mới chịu đi về.

Nói tới phương tiện di chuyển ở Rome thì chúng ta nói riêng và du khách nói chung, đều không thể lái xe hơi hoặc bất cứ xe gì được, kể cả xe mô-tô, gắn máy! Chỉ những người Ý, hay người thường trú, mới được cấp giấy phép lái xe. Chúng ta là du khách thì cách di chuyển dễ dàng và tiện nhất là... đi bộ! Đường phố ở Rome rất hẹp, san sát gần nhau, nên vấn đề đi bộ vừa ngắm cảnh, chụp hình, vừa ghé vào tiệm ăn uống, mua sắm cũng rất tiện. Tuy nhiên, du khách vẫn có thể ngồi trên những chiếc xe buýt 2 tầng, tầng trên không có mui để du khách tiện ngắm cảnh và chụp hình. Nếu chúng ta không đi theo đoàn du lịch, cũng chẳng có thân nhân bà con hướng dẫn, mà đi với

tính cách tự túc thì nên lấy vé đi xe này để được đưa tới những địa điểm thích thú, quan trọng nhất của Rome. Khi xe ngừng lại ở điểm du lịch nào, du khách có thể lên xuống xe để chụp hình những cảnh đẹp hoặc tìm nơi giải khát xong lại đón xe sau lên đi tiếp. Nếu có dư thì giờ, ta nên lấy vé có giá trị trong 2 ngày mà chỉ tốn thêm vài ba euros nữa thôi. Ngoài ra ở Rome cũng có nhiều đường xe bus chạy khắp thành phố. Còn xe điện ngầm và xe lửa chỉ chạy ở vùng ngoại ô của Rome thôi. Trong thời gian chúng tôi ở Rome, chúng tôi sử dụng xe bus rất nhiều, vì đó là

phương tiện đi lại nhanh nhất và rẻ. Mỗi vé là 1 euro. Khi lên xe là bấm vé và vé có giá trị trong vòng 90 phút. Muốn đi đâu cũng được, muốn đổi sang xe khác cũng được. Hết 90 phút nên mua lại vé mới và bấm vé vào máy đặt trong xe. Nếu bị soát vé, người không có vé sẽ bị phạt 100 euros! No exceptions, no excuses! Chúng tôi đã thấy 2 lần trong 2 trường hợp khác nhau có 2 người không mua vé. Họ đều bị lấy thẻ căn cước và bị biên phạt. Rome có nhiều museums, nhiều nơi giải trí và hý viện, cũng giống như ở Paris, New York, Los Angeles, không giống như thành phố tôi ở, chỉ có vài tiệm McDonald, Burger King, Pizza Hut và ít rạp Cine. Có được một cái Vietnamese Restaurant và một tiệm Phở. Chán mớ đời! Phở ăn cũng tạm được, cho đỡ thèm!

Trở lại chuyện bên Rome, tôi phải nói từ những con phố thật nhỏ, thật hẹp chỉ vừa lọt một chiếc xe hơi smart, đến những góc đường, bùng binh, bồn phun nước, chỗ nào cũng có thể có những góc cạnh đẹp cho du khách chụp hình. Gần ngay Forum là Đài Tưởng Niệm Vittorio Emanuel rất đồ sộ được xây cất bằng đá hoa cương để ghi nhớ công ơn của vị vua Vittorio Emanuel đó. Trên thềm chính của Đài là ngọn Đuốc Thiêng Tưởng Niệm Chiến Sĩ cháy liên tục, có đội vệ binh đứng gác nghiêm chỉnh suốt ngày. Dọc theo đại lộ bên hông

đài tưởng niệm còn rải rác những kiến trúc La Mã cổ xưa nay đã thành hoang phế. Tại đây có một ngôi đền nhỏ, trong đền có một mắt của một vị thần bằng đá. Riêng cái miệng của vị thần là một lỗ tròn bằng cái đĩa nhỏ. Tục truyền xưa kia trong những cuộc tranh tụng kiện thưa, cả bên cáo lẫn bên bị đều dút tay vào trong miệng của vị thần này để khai sự thật. Bên nào nói điều hoặc gian dối là miệng đá của vị thần sẽ ngậm lại! Những du khách Công Giáo thường sắp xếp lịch trình để nếu có dư thì giờ sẽ đi thăm một Catacomb (Nghĩa Trang Công Giáo ngầm dưới đất). Tại khu vực quanh Rome có 5 Catacombs người Công Giáo. Những Catacombs này mở cửa quanh năm, trừ mấy ngày lễ lớn. Mọi Catacomb đều đóng cửa một ngày trong tuần, và 1 tháng mùa đông. Catacomb St. Callixtus là một trong những catacombs lớn nhất và quan trọng nhất của Rome. Catacombs này được khởi công đào và chôn những người công giáo chết vào khoảng giữa Thế Kỷ thứ hai, và có một hệ thống các đường hầm nghĩa trang rộng đến 90 mẫu đất, dài cả 12 miles, thành 4 tầng sâu hơn 20m dưới mặt đất. Trong catacomb này có chôn hàng trăm những người tu đạo, 16 vị giáo hoàng và các tín đồ Công giáo. Có một vận động trường La Mã ngày xưa, bây giờ chỉ còn cỏ xanh và những người dân sống quanh đó dùng làm nơi đi bộ hay chạy thể dục sáng, chiều. Một cảnh đua xe chiến xa La Mã mà có tài tử Charleston Hesston đóng vai chính trong phim Ben Hur đã được quay tại vận động trường này.. Đến Rome,

chúng ta cũng không thể quên không đến thăm điện Pantheon, một đền đài rất cổ kính La Mã xưa kia để Quốc Hội làm việc. Địa thế nước Ý hầu hết đều nằm ra biển, ngoại trừ phía Bắc nước Ý là giáp ranh với Pháp, Thụy Sĩ, Áo nên Ý có nhiều bãi biển rất đẹp. Bãi biển gần Rome nhất, khá sạch sẽ là Terracini, cách Rome khoảng 1 giờ lái xe. Đi sâu xuống miền Nam của Rome là thành phố Naples với nhiều cảnh biển đẹp, nhưng phải nói một trong những cảnh biển nghỉ mát đẹp nội tiếng của Ý là Capri, Positano và quanh Positano là những thành phố Priano và Amalfi rất nổi tiếng về loại rượu chanh và những loại mì khô của họ. Về phía Bắc của Rome chừng vài trăm cây số là thành phố Florence và gần đó là Ngọn tháp Nghiêng Pisa. Cao hơn về phía Bắc là thành phố kinh tế và thương mại Milan, quan trọng nhất của Ý. Ở phía đông bắc ngay trên bờ biển Adriatic Sea là thành phố Venice mà chúng ta thường thấy có những cặp uyên ương ngồi trên những chiếc thuyền dài thon nhỏ như một con thoi gọi là gondola say sưa ngắm cảnh đẹp lạ mắt, tuyệt vời của cả một thành phố xây trên biển cạn.

Ở Rome tôi được dịp các con nấu cho ăn những món mì, lasagna và pasta của Ý. Ngon thì ngon thật, nhưng ăn hoài cũng sót ruột thấy nhớ cơm canh và những món ăn ở nhà:

*Anh đi anh nhớ quê nhà,
Nhớ canh rau muống, nhớ cà dầm tương.*



Vittorio Emmanuelle